

Znetvoření, napadení parazity a vysoká úmrtnost: temné hlubiny průmyslového chovu lososů ve Skotsku odhalené novým tajným průzkumem

Tisková zpráva
23. března 2021

Největší odhalení skotského průmyslového chovu lososů dokumentuje porušování zákonů o ochraně zvířat, všudypřítomné utrpení a šokující úmrtnost ryb. Globální síť nevládních organizací z 30 zemí, vedená Compassion in World Farming (CIWF), dnes zveřejnila tajné vyšetřování a doprovodnou zprávu s názvem *„Podvodní klece, paraziti a mrtvé ryby: Proč je nutné vyhlásit moratorium na rozšiřování chovů skotského lososa“*. Ta odhaluje ponurou realitu života bezpočtu ryb chovaných v podmořských klecích, odkud pochází světoznámý skotský losos.

Skotsko je třetím největším producentem faremne chovaného lososa na světě (v roce 2019 vyprodukovalo přibližně 38 milionů ryb) a skotská vláda podporuje plány na masivní rozšíření tohoto odvětví do roku 2030. Více než 96 % skotské produkce lososa ovládá pět společností: Cooke Aquaculture, Grieg Seafood, Mowi, Scottish Sea Farms a The Scottish Salmon Company. V období od září do listopadu 2020 CIWF prováděl průzkum za pomoci dronů celkem na 22 farmách a na 6 farmách také za pomoci potápěčů. Na několika z těchto farem vyšetřovatelé zjistili silné napadení ryb mořskými vešmi a vysokou míru úmrtnosti.

Vyšetřovatelé také zjistili, že lososi se mačkají v holých podvodních klecích, kde těmto přirozeně migrujícím rybám nezbývá, než jen bezcílně plavat ve stísněných podmínkách po dobu až 2 let. Tato zvířata trpí natolik, že až čtvrtina jich uhynie dřív, než se vůbec dostanou na porážku.

„Lososi tiše a nepozorovaně trpí v krutých podvodních průmyslových velkochovech po celém Skotsku. Dokonce i zkušený vyšetřovatelé byli šokováni tím, co zjistili,“ uvedla Lucie Moravcová, koordinátorka kampaně RyboLove z CIWF Česko. „Záběry odhalují lososy s deformacemi a chorobami, s chybějícíma očima a bez velkých kusů masa a kůže, které jim ožirají mořské vši. To je absolutně nepřijatelné. Lososi jsou cítící bytosti – neměli by být vystaveni tak strašnému utrpení. V celém tomto průmyslovém odvětví naprosto selhává základní ochrana zvířat, a to se musí změnit. Je nutné zavést okamžité moratorium na průmyslový chov lososů ve Skotsku.“

Mořské vši jsou paraziti, kteří se živí kůží, krví a slizem ryb. Jejich počet vzrostl s expanzí lososího průmyslu, který ještě nezavedl metodu léčby nebo prevence, která by byla účinná, ekologická a zohledňovala welfare zvířat. Metody, které průmysl vyvinul ve snaze zbavit ryby mořských vší – zahrnující chemické koupele, ponoření do horké vody (thermolicer), využití proudu vody k odstranění vší (hydrolicer) – jsou kruté a neúčinné. Mnoho ryb v důsledku toho uhynie.

Chov lososů je špatný nejen z hlediska welfare zvířat, ale poškozuje také životní prostředí. Organický a chemický odpad ze skotských lososích farem mění chemické složení sedimentů a zabíjí život na mořském dně. Odpad z farem může vést ke špatné kvalitě vody a škodlivému bujení řas. Chemické látky a léky, jako jsou antibiotika a insekticidy, se také uvolňují do životního prostředí. O mnoha insekticidech je přitom známo, že jsou toxické jak pro ryby a jiné mořské organismy, tak i pro ptáky a savce. Kromě toho je chov masožravých ryb, jako právě lososů, zodpovědný za velkou část průmyslového rybolovu našich zdecimovaných oceánů. Miliony tun ulovených volně žijících ryb jsou zpracovány na rybí olej a moučku, kterými jsou pak krmeny ryby v intenzivních velkochovech.

„Vzhledem k nesčetným problémům skotského lososího průmyslu v oblasti welfare zvířat a životního prostředí jsou plány na jeho expanzi absolutně nezodpovědné,“ řekl Dr. Krzysztof Wojtas, vedoucí oddělení welfare ryb z CIWF.

„Žádáme naléhavě skotskou vládu, aby vyhlásila moratorium na expanzi skotského lososího průmyslu. Věznění masožravých ryb v podvodních klecích a jejich krmení volně žijícími rybami ulovenými v našich vyčerpaných oceánech, to je čiré šílenství. Přímo také zpochybňujeme, zda faremní chov volně žijících, migrujících ryb, jako jsou lososi, má jakékoli místo v udržitelném potravinovém systému.“

Skotský průmyslový chov lososů je plný problémů, které se týkají welfare ryb, a má vážné ekologické dopady. Při současné úrovni produkce jsou nemoci a napadení mořskými vešmi nezvladatelné, což způsobuje utrpení ryb v alarmujícím měřítku a ohrožuje populace volně žijících ryb. CIWF inicioval otevřený dopis skotské vládě, v němž urgentně požaduje moratorium na expanzi tohoto odvětví s výhledem na postupné ukončení intenzivních chovů lososů.

~Konec~

Pro více informací prosím kontaktujte Romanu Šonkovou, vedoucí CIWF Česko: Romana.Sonkova@ciwf.org, mobil: 778 000 288.

Snímky a video z investigace jsou k dispozici [zde](#).

Poznámky pro redakce:

- Šetření bylo provedeno na 22 farmách, přičemž na několika z těchto skotských farem byly záběry zaznamenány v období od září do listopadu 2020.

- Po přezkoumání záběrů vyšetřovatelé zjistili, že značná část ryb na farmě Scottish Sea Farms vypadá, že je ve velmi špatném stavu. V celé kleci byly pozorovány významné problémy v oblasti welfare zvířat: poškození vešmi, růst mořských řas v otevřených ranách, poškození žaber, poškození ploutví, puchýře, oděrky a léze a poranění tlamy. Některým rybám chyběly oči a velké kusy masa. Zástupci CIWF tyto nálezy neprodleně nahlásili Agentuře pro zdraví zvířat a rostlin (the Animal and Plant Health Agency), jelikož se domnívali, že tato odhalení prokazují porušování skotského zákona o zdraví a welfare zvířat z roku 2006 (the Animal Health and Welfare Act, Scotland 2006).

Další nálezy zahrnují:

- Ve dvou chovech Mowi Scotland byli zdokumentováni apatičtí lososi, lapající po dechu ve špinavé vodě, lososi s deformacemi páteře a mnoho ryb s lézemi a vešmi. Dále zde byly spatřeny čistící ryby napadené vešmi a s otevřenými ranami, z nichž rostly řasy. Vedle živých ryb plavaly ve vodě ryby mrtvé.
- V chovu The Scottish Salmon Company bylo zachyceno zařízení na odstranění vší pomocí proudu vody („hydrolicer“) při kontrole vší na ošetřených lososech, než byli vhozeni zpět do vody. Také byly odhaleny ryby, se značnými poškozeními ploutví a puchýři. Voda v kleci a kolem ní byla hnědá a kalná.
- V chovu Scottish Sea Farms náš vyšetřovatel odhalil problémy ryb čističů, jako napadení vešmi a houbami, mořské řasy rostoucí z ran. Byly nafilmovány lodě, které odstraňovaly velké množství mrtvých ryb z klecí.
- V chovu Grieg Seafood hlavní problémy v oblasti welfare zvířat zahrnovaly zranění způsobené vešmi požírajícími kůži a maso lososů, poškození ploutví a žaber, mořské řasy rostoucí v ranách ryb, oděrky a léze a infekce a poškození tlamy. Vyšetřovatelé také nafilmovali používání peroxidu vodíku na rybách, což naznačuje problém s mořskými vešmi, a dále kontejnery naplněné mrtvými rybami.
- Na farmě Cooke Aquaculture bylo nafilmováno přeplnění klece rybami, výskyt mrtvých lososů plovoucích v přeplněných klecích a také použití ryb čističů.
- Vyšetřovatelé také odhalili kontejnery plné mrtvých ryb, které jsou dostupné volně žijícím zvířatům, a představují tak riziko z hlediska biologické bezpečnosti.

-
- Doprovodná zpráva posuzuje hlavní problémy v oblasti welfare a životního prostředí, které dnes způsobují skotské lososí farmy. Compassion in World Farming žádá moratorium na rozvoj skotského průmyslového chovu lososů s výhledem na postupné ukončení intenzivních chovů lososů.
 - Lososi na skotských rybích farmách by měli být chráněni podle následujících právních předpisů:
 - Zákon o zdraví a welfare zvířat, Skotsko, 2006 (Animal Health and Welfare (Scotland) Act 2006)
 - Nařízení o welfare zvířat při přepravě, Skotsko, 2006 (The Welfare of Animals (Transport) (Scotland) Regulations 2006)
 - Nařízení o zdraví vodních zvířat, Skotsko, 2009 (Aquatic Animal Health (Scotland) Regulations 2009)
 - Zákon o akvakultuře a rybolovu, Skotsko, 2013 (Aquaculture and Fisheries (Scotland) Act 2013)

- Skotský zákon o zdraví a welfare zvířat přijatý v roce 2006 ukládá osobám odpovědným za péči o jakékoli obratlovce povinnost podporovat jejich dobrý welfare a předcházet utrpení. To znamená starat se o jejich fyzickou a psychickou pohodu a zajišťovat jim vhodné prostředí, které podporuje přirozené chování, poskytovat vhodnou stravu a chránit je před bolestí, úrazy a nemocemi.
- Skotský chov lososů porušuje právní předpisy o welfare zvířat následujícími způsoby:
 - Způsobuje stres a zvyšuje vystavení chorobám a parazitům.
 - Vystavuje lososy nebezpečí fyzického zranění plynoucího z manipulace, kontaktu s technickým zařízením, agrese a predátorského chování.
 - Zabraňuje přirozenému chování, jako je migrace na dlouhé vzdálenosti.
 - Nutí je žít v prostředí se špatnou kvalitou vody a sníženou hladinou kyslíku.
 - Vystavuje lososy ošetřením, jako jsou ponoření do horké vody (ošetření pomocí „thermoliceru“), využití proudu vody k odstranění vší (ošetření pomocí „hydroliceru“), během nichž jsou záměrně vystaveni teplotám, o kterých je známo, že jim způsobují bolest a stres, a procesům, o nichž je známo, že způsobují fyzické zranění a smrt.
- **Compassion in World Farming** (Soucit ve světovém zemědělství, CIWF) založil v roce 1967 britský chovatel dojníc, který byl znepokojen rozvojem průmyslových velkochovů. Dnes je CIWF přední mezinárodní organizace na ochranu hospodářských zvířat, odhodlaná ukončit průmyslové velkochovy a docílit humánního a udržitelného zemědělského hospodaření a výroby potravin. Ústředí má ve Spojeném království, kanceláře ve Francii, Itálii, Nizozemí, Polsku, Belgii a USA a své zastoupení v České republice, Španělsku, Švédsku, Číně a Jihoafrické republice. Více informací naleznete na www.ciwf.cz.